

Hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 8 april 1950

Mede voor Drees en Stikker. Copie aan Van Kleffens.

Op 8 dezer had ik een ik een gesprek van ruim een uur met Cochran. Heb hem gehele situatie in O-Indon. uitgelegd. Heb daarbij tot uitdrukking gebracht dat RIS-regering van aanvang af van Ned. zijde gewaarschuwd geen TNI naar Makassar te brengen. Heb echter ook opgewezen dat geen formeel conflict over deze zaak tussen Ned. en RIS bestaat doch dat ik het beleid van RIS niet verstandig vond. Hij was natuurlijk weer zeer geïnteresseerd in vraag in hoeverre wij onze troepen in hand hebben. Heb toen gewezen op feit dat KNIL-soldaten in Makassar in vele opzichten in dit conflict bevelen der Ned. officieren negeren. Las hem in dit verband enige passages voor uit radiorede Abdul Aziz. Verder wees ik op dat KNIL-troepen waar het hier om gaat bestaan uit Ambonezen, Menadonezen, Boeginezen etc., die door landgenoten buiten leger worden beïnvloed. Tenslotte voelde ik mij verplicht Cochran opwijzen, dat rol NIT-regering in deze ook niet fraai. Ik toonde hem fotocopie van bevel van NIT, getekend door Min.-Pres. van NIT en door Min. van Binnenl. Zaken waarin gewapend verzet bevolen. Dit stuk was 17 Maart gedateerd. Ned. publieke opinie staat sympathiek tegenover NIT. NIT neemt door distanciëren van Abdul Aziz tevens houding aan of zij nimmer opdracht tot verzet gaf en zij werkt mede schijn tegen Ned. te doen ontstaan. Ik zeide tegen Cochran dit niet van NIT te kunnen accepteren. Verder wees ik op dat Sultan zijn krachten waarschijnlijk ver overschat, want hij treft nu al voorbereidingen om 11 bats naar O-Indon. te sturen. Ik machtigde Cochran ons gesprek naar State Departement door te geven. Tenslotte vroeg ik hem of hij bepaalde idee had hoe men hier nieuw drama zou kunnen voorkomen. Zijn antwoord luidde: Ik heb aan oplossing van veel puzzles in Indon. meegewerkt, doch hier weet ik het niet. Daarop zeide ik of hij niet goed zou doen zich eigen oordeel vormen over deze zaak door Hatta eens om inlichtingen te vragen, want - zo zeide ik - U kunt toch moeilijk verwachten dat Hatta U zal roepen om U voor te lichten. Hij zou overwegen bezoek aan Hatta te brengen. Ik lichtte Cochran ook in over contact met UNCI waartoe ik de Beus opdracht gaf. Van beide kanten reactie tot dusverre mat.